

АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ
СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ ВИРОБНИЧИЙ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИЙ КООПЕРАТИВ "СЕЛЯНСЬКИЙ ЛІС"

"22" 05 2025 року

м Костопіль Рівненського району Рівненської області

На звернення Спеціалізований виробничий сільськогосподарський кооператив "Селянський ліс" (далі – СВСК «Селянський ліс») № 71 від 14.05.2025 року, нами: провідним інженером-лісопатологом сектору моніторингу стану лісових насаджень філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист" Русланом МАЦЕЛИКОМ, начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимиром КАСЯНЧУКА, головного лісничого СВСК «Селянський ліс» Михайла УДОДА, головного інженера СВСК «Селянський ліс» Павла ДОМІНІКІНА, інженера лісокористування СВСК «Селянський ліс» Анастасії ЮЩУК , інженера лісових культур СВСК «Селянський ліс» Світлани ЗАХОЖОЇ, лісничого Звіздівського лісництва Максима НАУМЧУКА, лісничого Маломидського лісництва Андрія ЮСЬКОВА, лісничого Костопільського лісництва Ольги ТІТ, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по СВСК «Селянський ліс», що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до п. 3 , "Санітарних правил в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (ЗП України, 1995 р., № 10, ст. 253; Офіційний вісник України, 2016 р., № 87, ст. 2839), в редакції постанови КМУ від 26 жовтня 2016 року №756 зі змінами, що вносяться постановою КМУ від 9 грудня 2020 р. № 1224., (далі - СПЛУ).

Примітка:

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2018 року, станом на 01.01.2019 року по СВСК «Селянський ліс».

- у відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень представлено;

- лісопатологічне обстеження, проводилося спеціалістами, без наявності відводів під заходи поліпшення санітарного стану лісів;

Насадження обстежені в ході лісопатологічного обстеження на загальній площі – 21,5 га. Зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа осередку	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування								Категорія захисності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м ³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальна	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га							
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19		
Костопільське	3	5	6,0		6,0	9ВЛЧ1БП+ОС+СЗ	55	0,70	1	23	26	260	4	ВСП	стовбурова гниль, несправний трутовик, березова губка	25	10	середня	
Костопільське	3	8	4,9		4,9	5БП2С3ЗВЛЧ+ОС	56	0,70	1	24	28	240	4	ВСП	стовбурова гниль, стовбурові шкідники, вітровал бурелом	25	10	середня	
Звіздівське	30	1	4,2		4,2	10ВЛЧ+СЗ	61	0,65	2	23	28	260	4	ВСП	стовбурова гниль, несправний осиковий трутовик	30	12	середня	

Маломидське	4	23	2,3		2,3	8ВЛЧ1С31БП+ОС	56	0,70	2	22	28	240	4	ВСП	стовбура гниль, стовбурові шкідники	30	13	середня
Маломидське	5	4	2,0		2,0	8БП2С3+ОС+ВЛЧ	56	0,60	1	23	30	190	4	ВСП	стовбура гниль, стовбурові шкідники	25	13	середня
Маломидське	5	19	1,0		1,0	9ВЛЧ1БП+С3+ОС+ГЗ	46	0,70	1	20	24	220	4	ВСП	стовбура гниль, стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	25	11	середня
Маломидське	6	3	1,1		1,1	7ВЛЧ3БП	57	0,70	1	23	30	240	4	ВСП	стовбура гниль, березова губка, несправжній осиковий трутовик	30	13	середня

Разом виявлено по підприємству:

21,5

В тому числі:

21,5

відпад слабка середня сильна

відпад слабка середня сильна

Шкідники

стовбурові шкідники

Хвороби

21,5

відпад слабка середня сильна

21,5

Бактеріальний рак берези

березова губка

Несправжній осиковий трутовик

стовбура гниль

21,5

21,5

відпад слабка середня сильна

Інші причини

пожежа

В результаті лісопатологічного обстеження лісових насаджень СВСК «Селянський ліс» встановлено, що санітарний стан обстежених насаджень незадовільний на площі – 21,5 га, зокрема:

- Звіздівське лісництво – 4,2 га;
- Маломидське лісництво – 6,4 га;
- Костопільське лісництво – 10,9 га.

Виявлено ураження листяних насаджень стовбуровими гнилями, до складу яких входять дерева: берези, вільхи та осики. Значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану (високий ступінь ажурності крони, незначний приріст, листя дуже дрібне та всихає, суховершинність, наявні сухі склетні гілки в різних частинах стовбура) з ознаками загнивання кореневої системи, наявні значні розстріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі поздовжні язви з бурою та іржисто-бурою гниллю.

Дерева різних порід мають ознаки заселення стовбуровими комахами з родини вусачів *Gerambycidae* та Златок *Buprestidae* (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго).

В обстежених насадженнях, спостерігається наявність дерев (осики та берези повислої) із плодовими тілами на висоті від 3 до 7 м. Частина дерев перестійна та вражена несправжнім трутовиком (*Phellinus robustus*), *Inonotus dryophilus* (Bekr.) Murr. справжнім трутовиком (березова губка) *Fomes fomentarius*. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – поодинокий.

Додатково оцінюючі (окомірно у відсотках) стан крон та стовбурів, кількість сухих гілок та опалих пагонів, можна сказати про ймовірне заселення стовбуровими шкідниками дерев III - категорії санітарного стану.

У відповідності до п. 17 СПЛУ, під час відбору свіжозаселених стовбуровими шкідниками дерев для рубки, враховується загальний стан таких дерев... Свіжозаселені комахами-камбіофагами дерева підлягають першочерговому вилученню із деревостанів.

В насадженнях, що обстежуються спостерігається поодинокі дерева різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу за рахунок чого створюється захаращеність.

У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлущенні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестизубчастого короїда-стенографа *ips sexdentatus* (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю). Характер ураження – поодинокий.

Також відмічається, що наявні дерева які не відносяться до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях накопичується неліквідна деревина.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1. Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по СВСК «Селянський ліс» на загальній площі – **21,5 га**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2. Для наведення належного санітарного стану лісів, збереження стійкості насаджень, запобігання розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди у лісах СВСК «Селянський ліс», що завдається шкідниками, хворобами та стихійними лихами, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів на площі – **21,5 га**, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **21,5 га**.

3. Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобігання негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4. Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правилами.

5. В осередках стовбурних шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, а за неможливості термінового вивезення корувати, лісосічні залишки утилізувати.

6. Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами СВСК «Селянський ліс», та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації. Вживати додаткові заходи до запобігання їх поширенню та зростанню чисельності.

7. Лісовій охороні СВСК «Селянський ліс», вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно лісопатологічного журналу.

8. При проведенні відводів, під вибіркові санітарні рубки, в частинах насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

10. Лісопатологічне обстеження спеціалістом філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» було проведене: 20-22.05.2025 року.

2-й - СВСК «Селянський ліс»;

Акт підписали:

ДСЛП "Київліsoзахист"

та мисливського господарства

Інженер лісокористування СВСК «Селянський ліс»

Лісничий Костопільського л-ва

Ольга ТІТ